

Tárgyak:	Ámos Imre: Égő zsinagóga (Könyvégetés)
Intézmény:	Herman Ottó Múzeum, Miskolc Görgey u. 28. 3529 Miskolc +36 46 560 170
Gyűjtemények:	Kövesi Gyűjtemény
Leltári szám:	HOM_KGY_KI_2016.8.

Leírás

Ámos Imre expresszív vonású festői vízióinak viszonylag korai darabja az Égő zsinagóga, amely már a háborús fenyegetés előérzetében fogant, konkrétabban az 1938-as Kristályéjszakával hozható összefüggésbe, amikor a németországi zsidóság elleni erőszakhullám során zsinagógák százait gyújtották fel. Ámos szimbólumokat tömörítő alkotómódszere az álmokban és az asszociatív gondolkodásban ható képzelet működésével analóg képalkotásról tanúskodik. A jelképi utalásokat hordozó motívumok a festő gyermekkori élményeiből erednek, de a végveszélyt jelentő történelem úgy vetül rájuk, mint egy világ pusztulása, eredetileg meghitt jelentéskörük egyetemesen tragikus vonásokat ölt. A háttérben lángoló épület a nagykállói csodarabbi, Taub Izsák síremléke, akinek legendás alakja az életet megszentelő tudást és a tradíció oltalmát jelképezi a kállói születésű Ámos festészetében. Ennek pusztulását siratja – eltakarva vért könnyező arcát – egy fejkendős nőalak, amelynek profilját és kezét premier plánba helyezte a festő, drasztikus léptékváltásban a sírkápolnához képest. A kettő között egy bizarr elem teremt közvetlen kapcsolatot: a nő fejéből egy fenyegető kinézetű fekete korpusz nyúlik ki, s a kezében tartott kancsóból vizet önt a lángoló épületre. Erősíti a kép látomásos jellegét a sófárt fújó fekete kakas, mely utalhat a rabbitól származó Szól a kakas kezdetű népdalra, de annak vágyakozó messianizmusával szemben a végső idők kezdetét hirdető angyal képzetét hívja elő. A drámai hangvételű képet a tűz és a vér színét idéző izzó vörös szín uralja.

Alapadatok

Anyag/ Technika:

Vászon / Olaj

Méretek:

40 x 50 cm

Események

Gyűjtés

mikor

ki

Kövesi István (1911-1981)

	hol	Budapest
Festmény készítése	mikor	1938
	ki	Ámos Imre (1907-1944)
	hol	
[Földrajzi vonatkozás]	mikor	
	ki	
	hol	Nagykálló

Kulcsszavak

- expresszionizmus
- festmény
- szürrealizmus

Szakirodalom

- Haulisch Lenke (1977): A szentendrei festészet. Akadémiai Kiadó, Budapest
- Kolozsváry Marianna (szerk.), Kőbányai János (tanulmány) (2013): Ámos Imre. A háború örvényében 1937-1944. Kiállítási katalógus. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
- Kopin Katalin (2015): Ámos Imre. Kossuth Kiadó, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
- Molnos Péter (2013): A titkos gyűjtemény. Kieselbach Galéria, Budapest
- Petényi Katalin (1982): Ámos Imre. Corvina Kiadó, Budapest